

Els papes del Concili

Joan XXIII (1958-1963)

Pau VI (1963-1978)

Ara que fa cinquanta anys del Concili Vaticà II, bo serà aturar-se a recordar els dos papes que el van fer possible.

Certament que un esdeveniment com aquest, que va transformar la vida de l'Església i la va fer més fidel a l'Evangelí i alhora més propera als homes i dones del món d'avui, va ser fruit del treball, la lucidesa i la resposta atenta a les crides de l'Esperit per part de molts i molts cristians: en primer lloc, els bisbes que hi van participar; però també tots els qui en els anys anteriors van preparar aquell camí de renovació, i els que durant el Concili van donar-hi suport amb les seves aportacions a tants nivells, o amb el seu seguiment il·lusionat i la seva pregària.

El papa Joan XXIII amb el Cardenal Montini, futur papa Pau VI

Però igualment cert és que sense la decisió i l'empenta del papa que el va convocar, Joan XXIII, i del papa que el va continuar i el va concloure, Pau VI, el Concili Vaticà II no hauria tingut lloc.

Per això, doncs, val la pena recordar-los, i val la pena donar gràcies a Déu per ells i per tot el que van fer al servei de l'Església.

Joan XXIII

Joan XXIII va ser elegit papa el 28 d'octubre de 1958, i va morir, rodejat de l'emoció i l'estimació no només dels creients sinó també de moltíssims no creients, el 3 de juny de 1963.

Joan XXIII, en una visita pastoral a Ankara

Es deia Angelo Giuseppe Roncalli i havia nascut a Sotto il Monte, al nord d'Itàlia, el 25 de novembre de 1881, d'una família pagesa. Va entrar al seminari el 1892, i el 1901, per la seva capacitat, va ser enviat a acabar els estudis a Roma. Allà va graduar-se en teologia i va cultivar el seu interès per la història.

Ja capellà, va ser professor al seminari de Bèrgam i secretari del bisbe de la diòcesi, Giacomo Radini Tedeschi, un bisbe fortament criticat en el seu moment pel seu suport als obrers en vaga.

El 1921 el papa Benet XV el va cridar a Roma perquè presidís el Consell Italià de l'Obra Pontifícia de les Missions. Quatre anys després va ser ordenat bisbe i enviat com a nunci a Bulgària i després com a visitador apostòlic a Istanbul. En aquests llocs, a més de visitar i animar les comunitats catòliques, va mirar d'establir bones relacions amb els cristians ortodoxos i amb els musulmans i, durant la Segona

Guerra Mundial, va ajudar els jueus perseguits pel nazisme.

Acabada la guerra serà nomenat nunci a París, i el 1952 Pius XII el farà patriarca de Venècia i cardenal. Allà desenvoluparà una activa tasca

pastoral fins que, a la mort de Pius XII, serà elegit papa. Té ja 76 anys, és gran, i tothom pensa que serà un papa de transició després d'un pontificat tan rellevant com el del seu antecessor.

Però aquell nou papa amb pinta de pagès és un home de fe viva i de notable intel·ligència, i veu clar que l'Església necessita posar-se al dia. Per això ell personalment iniciarà a Roma una acció pastoral plena de calidesa i proximitat i, alhora, davant la sorpresa de tothom, el 25 de gener de 1959 convocarà el Concili Vaticà II, que ell mateix inaugurarà l'11 d'octubre de 1962. Els dos discursos d'aquell dia, el del matí a la basílica de Sant Pere, i el del vespre a la plaça, seran el gran programa de la renovació. Com ho serà també l'encíclica *Pacem in terris*, adreçada a tots els homes de bona voluntat i publicada l'11 d'abril de 1963.

Joan XXIII va ser beatificat el 3 de setembre del 2000. La seva festa se celebra el dia 11 d'octubre.

Pau VI

Pau VI va ser elegit papa el 21 de juny de 1963, i va morir a la residència papal de Castelgandolfo el 6 d'agost de 1978, després de 15 anys de pontificat durant els quals es va culminar el Concili Vaticà II i es va posar en marxa la seva aplicació.

Es deia Giovanni Battista Montini i havia nascut el 26 de setembre de 1897 a Concesio, al nord d'Itàlia, fill d'un advocat molt compromès en la vida política i eclesial. Va estudiar al seminari de Brescia i, un cop ordenat capellà, va continuar els estudis a Milà i Roma, fins que el 1922 va entrar a treballar a la Secretaria d'Estat del Vaticà, on va dur a terme moltes tasques de responsabilitat, cosa que li va donar una visió molt àmplia de la realitat tant eclesial com política.

El 1954 va ser nomenat per Pius XII arquebisbe de Milà, i va iniciar una etapa d'acció pastoral que el va portar a tenir contactes amb tota mena de sectors, i a adquirir un sòlid pensament que després va ser fonamental a l'hora d'anar creant les idees bàsiques de la reforma conciliar. A la mort de Joan XXIII, i com gairebé tothom preveia, va ser elegit papa i de seguida va prendre la decisió de

Pau VI, saluant la multitud

continuar el Concili. De fet, tots els documents conciliars van aprovar-se durant el seu pontificat. Pau VI va marcar el Concili seguint-lo molt de prop, i alhora realitzant gestos que

assenyalaven una línia d'ecumenisme, de recerca de diàleg, de desig d'una Església més senzilla: l'any 1964, per exemple, el va començar amb la trobada amb el patriarca Atenàgores a Jerusalem; a l'agost va publicar l'encíclica *Ecclesiam suam*; al novembre va renunciar a la tiara... Un moment clau del seu pontificat va ser el 7 de març de 1965, quan es va implantar la reforma litúrgica a tota l'Església, fent la celebració cristiana més propera, més comunitària, més rica. De fet, el nostre missal porta el seu nom: el Missal de Pau VI.

Val a dir, també, que Pau VI va patir força davant determinades situacions eclesials de l'època postconciliar, i això li va donar, al final de la seva vida, un cert to pessimista. I va patir més encara amb el segrest i l'assassinat del seu amic el polític italià Aldo Moro, que fou trobat mort el 9 de maig de 1978. Cinc mesos després va morir ell. Actualment està en marxa el seu procés de beatificació.

Pregària d'acció de gràcies pels papes Joan XXIII i Pau VI

Us donem gràcies, Déu nostre, Pare nostre,
pels papes Joan XXIII i Pau VI.

Els, tots dos, van saber escoltar les crides de l'Esperit
i van posar tot el seu esforç i totes les seves capacitats
al servei de fer que l'Església, la vostra Església,
fos un signe viu del vostre amor:

un signe per a tots els qui en formem part
i cerquem en ella el vostre rostre,

i un signe per als qui, des de fora,

cerquen també una llum que els ajudi a caminar

i volen treballar per un món on tots puguem viure

com a germans,

amb pau, amb justícia, amb llibertat, amb dignitat.

Déu nostre, Pare nostre,

us donem gràcies per aquests dos homes tan diferents

que vós ens vau donar perquè guessin la vostra Església;

dos homes que ens són exemple de fe i de confiança en vós,

d'amor i de fidelitat a Jesús i al seu Evangeli,

de docilitat a l'Esperit que els convidava a actuar.

Déu nostre, Pare nostre,

us donem gràcies per Joan XXIII i per Pau VI,

pel Concili Vaticà II que ells van fer possible,

i per l'Església que ells tant van estimar.

